

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA**

Lietuvos Respublikos
Sveikatos apsaugos ministerijai

2022-04-08 Nr.(1.19.-2022-81)2-185
Į 2022-04-01 Nr.(1.1.9E-411)10-1574

DĖL ĮSAKYO PROJEKTO NR. 22-4797 DERINIMO

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, susipažinusi su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymo Nr.V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 “Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Įsakymo projektas) teikia šias pastabas:

Vaikai yra ypatinga visuomenės grupė, kurios teisės ir teisėti interesai privalo būti užtikrinami. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 3 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių pagrindų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintas prioritetas vaikų teisių ir interesų apsaugos gynimo principas įpareigoja visas valstybės, vietos savivaldos institucijas – visur ir visada pirmiausia atsižvelgti į teisėtus vaiko interesus, kuris reiškia, kad tiek priimant teisės aktus, tiek juos taikant, tiek sprendžiant klausimus, kurių teisės aktai nereglamentuoja, būtina įvertinti sprendimo ar bet kokio kito veiksmo poveikį vaiko interesams ir užtikrinti, kad jie nebūtų pažeisti. Taigi, pareiga atsižvelgti į vaiko interesus suponuoja ir įpareigojimą visoms institucijoms užtikrinti, kad priimant sprendimus bus pirmiausia atsižvelgiama į tai, kas geriausia vaikui, t. y., kad bus įvertinama, kokį poveikį jų veiksmai gali turėti vaikams ir teisės aktais jiems suteikiamoms teisėms.

Kontrolierės nuomone, siekis padidinti vaikų skaičių grupėje, net ir laikinai, neišspręs metai iš metų besikartojančios problemos (vietų trūkumo darželiuose), o tik pablogins vaikų, jau lankančių ugdymo įstaigą, sąlygas, nes:

1) padidinus vaikų skaičių grupėse bus pablogintos vaikų ugdymo(si) sąlygos. Didelis vaikų skaičius grupėje sukelia didesnę triukšmą, kuris neigiamai veikia ugdytinius, vaikai greičiau nuvargsta, susierzina, o tai blogina ugdymosi proceso kokybę, didina riziką susirgti įvairiomis ligomis, mažina psichologinį komfortą ir saugumą;

2) įstaigas, kurios vykdo ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo programas lanko vis daugiau vaikų, kurie turi labai didelių, didelių ir/ar vidutinių specialiųjų poreikių, psichologinių, asmenybės, elgesio ir emocijų ugdymosi problemų, todėl užtikrinti kokybišką ikimokyklinį/priešmokyklinį ugdymą Įstaigos pedagogams nebus tinkamų sąlygų ir galimybių;

3) įstaigose trūksta švietimo pagalbos specialistų, teikiančių kompleksinę pagalbą vaikams ir /ar šeimai (socialinę-pedagoginę, psichologinę, specialiąją ir kt.);

4) padidinus vaikų skaičių grupėse bus sumažintas erdvių plotas skirtas vienam vaikui, nes įstaigų, kurios vykdo ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo programas, grupių patalpos

dažniausiai yra pritaikytos tik 15-20 vaikų ir vienam vaikui, vadovaujantis Higienos normos 28 p., priklausomai nuo vaikų amžiaus, turi būti skiriamas ne mažesnis nei 4-5 kv. m. erdvių plotas.

Be to, Vilniaus apygardos administracinis teismas dar 2017-12-14 yra konstatavęs, kad siekis padidinti vaikų skaičių grupėse pažeidžia vaiko teises į sveiką ir saugią ugdymosi aplinką.

Kontrolierė nepitaria higienos normos nustatytų reikalavimų mažinimui, nes higienos normoje yra nustatyti minimalūs reikalavimai ir jų mažinimas neatitiktų geriausių vaiko interesų.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė